

Több iskolában későn uzsonnáznak a kisdíjakok

Későn szállítják ki a péksüteményeket

Nemrégiben nézett utána a szegedi városi tanács kereskedelmi állandó bizottsága, hogy az elmúlt iskolai tanévhez képest idejében szállítják-e most a péksüteményeket az iskolákba. Tavaly ugyanis sok helyen panaszt hangozott el, hogy rendszerint túl későn hozzák a péksüteményeket a tanulóknak, s ez erősen megzavarja a tanítási órát, mert tudvalevő, hogy a második óraközi szünet az uzsonnázásért hosszabb. Még mielőtt a kereskedelmi állandó bizottság ellenőrzési eredményét megtudtuk volna, több iskolát felhívtunk telefonon, hogy szűrőpróbát tartsunk a fenti tárgyban.

Inkább a perifériák iskolái érdekeltek bennünket, gondolván, hogy biztosan találunk olyan iskolát, ahová még ma is késve érkezik naponta a péksütemény. Már a legelső hívás "eredménytelen" járt. A béketelepi iskolában ugyanis nem láttuk még a tanuló kezében péksüteményt sem az idején, sem más tanévekben. Hogy ez kiéne a hibája: az iskoláé, vagy a szomszédos földművelésügyi bolté, esetleg az értekezleté az oka, hogy ez eddig nem találkoztak ilyen igényrel — nehéz lenne eldönteni. Tény, hogy a béketelepi iskolások nem esznek péksüteményt tíz órára, pedig telepük tudvalevően Szegedhez tartozik — de még mennyire!

A petőfitelepi I-es és II-es iskolában nincs probléma. A közeli boltosok pontosak, hasonlóképpen a Móra Ferenc, a Madách és a Hámán Kató utcai iskolák esetében is, úgyis az a Tömörkény és a Róza Ferenc Gimnázium tanuló is időben jutnak tíz órához. Nem lehet ugyanazt elmondani a Bérkert sori, a Sziléri sugárúti, az Alsó-kikötői sori és a Zalka Máté általános iskoláról. Mind-egyiknél előfordult már többször is az idején, hogy hetenként egyszer-kétszer jóval 10 óra után, vagy 11 óra körül kapják meg a péksüteményt, s a tanulók így kápkodva uzsonnáznak, mert az órák szünet után jutnak csak hozzá.

A két tapasztalatot, mármint a kereskedelmi állandó bizottságét és a miénket egyeztetettük végül, s az eredmény legtöbbször egyezett. Ez pedig azt jelenti, hogy a jövőben is ellenőrizni kell, hogy a péksütemények idő-

ben érkezzenek rendeltetési helyükre, történetesen az iskolákba is.

Ujabbán erről a társadalmi ellenőrök is gondoskodnak, sőt az is jó lenne, mint ahogy erre már több iskolában is van példa, hogy a péksütemények mellett édesárut is árúsítsanak a tanulóknak. Ha van ilyen igény, azt vegye figyelembe kereskedelmünk. És még egyet: azt ugyanis, hogy a kereskedelmnek Mihálytelek is mostoha gyerekének látszik, mivel ott se jutnak péksüteményhez a tanulók. Oda pedig elég sűrű autóbuszjáratot rendszeresítették, s "végszükségben" az autóbusz is kivinné mindennap a gyerekeknek a tízórait, csak lenne, aki kiküldené nekik.

Ígény van rá? Meg kell kérdeznünk a mihályteleki kiskisiskolákat és szüleiket. A válasz minden bizonnyal: igen.

A szegedi szövetkezeti kovácsok és bognárok gyára

A szegedi Kovács-Bognár Szövet-

kezet elismerést kapott az idei mezőgazdasági kiállításon. A bemutatott 2—3 tonnás, úgynevezett kétélű laposkocsipéldányok olyan nagy tetszést arattak, hogy egyből felajánlották a szegedi szövetkezetnek: szerződést kötöttek velük arra, hogy egész Veszprém megyét — mely tudvalevően ma már csaknem teljesen kollektív gazdaságokból áll — ők lássák el Szegedről kocsikkal. Persze, kicsi ahhoz az üzemből, hogy ilyen nagy vállalkozásba bocsátkozzanak. De azért az első húsz darabból álló szállítmányra megkötötték a szerződést. A sikert jórészt az az ötletes újítás hozta, melyet a szövetkezet mesterei a múlt évben kísérleteztek ki. A lapos, úgynevezett gyümböcsszállító kocsikat nem négy, hanem nyolc keréssel készítik. Az útvizsgálásoknak megfelelően a fogatolt percek alatt át lehet alakítani gumikerekekről vasabroncsosra anélkül, hogy tengelyt is kellene cserélni. Az ilyen praktikus kocsik csaknem kétféleképpen az árát is megéri, pedig csak kicsivel kerül többé hagyományos elődjénél.

Az összefogásban rejlik nagy erő hatására ez, az egykor rosszul felszerelt kis üzem valóságos gyárrá fejlődött, melynek országszerte nemcsak a mezőgazdaságban, az iparban is neve, be-

Rekord paradicsomtermés a Felszabadulás Tsz-ben

A baktói Felszabadulás Termelőszövetkezet tagjai az idén kezdtek először nagyobb mértékben foglalkozni kertészeti termeléssel, s máris több zöldségféléknél igen elismerésre méltó eredményeket tudnak felmutatni. Artermelési tervüket csaknem minden vonatkozásban lényegesen túlteljesítették. A legfigyelemreméltóbb sikert azonban a paradicsom termesztésében érték el. Nyolc holdnyi területről átlagosan holdanként 210 mázsa termést értékesítettek. A termelőszövetkezet gazdasági szempontból kellemetlenül érintette az a körülmény, hogy a Szegedi Konzervgyár nem tudta biztosítani a terméshozzávalókat. Így jelentősebb mennyiségű áru megromlott.

TÚL A VÁROS PEREMÉN

(Székhát)

Ha a fehértói haladásig vesszük, akkor kilenc kilométerre fekszik Szegedtől. Háza központja azonban 13 kilométerre is mérhetünk a várostól. Mint a peremváros is túli rész, területileg és közigazgatásilag a II. kerületi tanácshoz tartozik. Harmincegynehány szétszórta házával, 150 főnyi lakosával és egy iskolájával úgy áll ott, mint maga a történelem. S ezt nem is kell ráfogni, hiszen emberemlékezet óta lakott terület. Legöregebb lakója, a kaparhatnának még élő a régészek. A most folyó arztérikút-fúrással viszont mi egyenesen belelőtünk Székhát legmaibb életébe. Jó ide azonban úgy belépnünk, hogy az ember ne egyedül menjen, hanem ha lehet, a terület gazdájával, történetesen a II. kerületi tanács elnökével, aki ha úgy látja, azonnal, vagy rövid időn belül segíteni tud az ottani lakosság egy-egy adódó problémáján.

Anyi bizonyos, hogy a névben még ma is élő "Rákok kertje dülő" egykori szláv lakosokra is enged következtetni, akik állítólag

1848 után mentek el innét. Székhát történelmiségét pedig Frányó Zoltán tanító azáltal erősítette meg, hogy Móra Ferenc is feltárt ott nem egy népvándorlaskori sírt. A napokban viszont, a még most is tartó arztérikút-fúrás munkálatai napfényre hoztak másfél méter mélyről egy négyezer esztendőre becsülendő agyagedényt, meg egy kőbaltát, és egy másfél ezer éves lécsontvázat.

Nem lehetetlen, hogy ha jobban megbolygatnánk, megváltatnánk erre a földet, sokféle történelmi bizonyítékot 90 esztendőes valamikori fehértói juhász, Császár Vince bácsi úgy mesélt, hogy a honfoglaló Árpád is átment a székháti szikésen. Vince bácsi nyelvével az azt jelenti, hogy a pusztaszeri országlás óta lakják ezt a tájat.

Tavaly gyűjtötték fel a székhátiak a saját házukban. Ez rendszerben van, sőt tovább is vezetnek még, ki a legszélsőbb pusztai házakig. A mostani arztérikút-fúrásra 240 ezer forintot költ a tanács, s ez már olyan lépés, amely felé Székhát egész történelmiségével.

Az iskolaudvarra belépve pedig úgy vélekedik a kerületi tanácselnök, Lacsán Mihály, hogy több gondoskodást is megérne a terület körül — nemcsak az udvarról, a tisztaság és szépítés az iskola házi kezelésében, hanem maga az iskola is. Megjegyzni magának, hogy ez a peremvároson túli népoktatás több pénz is kaphatna jövőre — vagy azután. Gárdonyi "lámpás" szerepét tölti be itt még a tanító, igaz, hogy másodmagára osztva negyven alsó- és felsőtagozatos tanuló, de osztatlan oktatási rendszerben. Mint váratlan látogatók viszont megállapítottuk — egyetlen tanítási órátfelelést végighallgatva, s szinte minden fiú és lány füzetébe beletekintve —, hogy tanulmányi ismeretekben és szorgalomban ott állnak, mint bármelyik városi iskolai tanuló.

Keserítő azonban, hogy nincs a tantszobában tábla, mert augusztus elején elvitte úrra festeni a Szegedi Építőipari Vállalat címfestő részlege azzal, hogy szeptember elején már irhatnak rá. Még most sem volt kész. Vagy a székháti kiskisiskolásoknak így is jó? — kérdezzük a tanítóval együtt az illetékes vállalat címfestőitől. Így jártak a tavalyi márciusig, rendelték új padokkal is. Az övéké még mindig készik, pedig az öreg padok már elégé elnyűttek. Nem akarok ráfogni senkire semmit, de az ilyen "apróságok" megremítenek egynehány szülő

Székháton is. Talán ezért is van az, hogy ilyen messziről Szegedre járatják be néhányan gyermeküket az általános iskolába, mert "ott jobban tanítanak, s a hatóságoknak is jobban a szemük előtt van egy-egy iskola".

Egy fiú és egy lány

Székhátról a halgazdaságból két fiú és egy lány jár Szegedre a rókusai, a Madách utcai, illetve a "Dózsa György" Általános Iskolába. Pedig-pedig kár ez a megkülönböztetés iskolá és iskola közt. Az ismereteket mindentől el lehet sajátítani kitűnő vagy elégséges osztályzatra is. A székháti tanító gyereke is ott ül a többi odavalóival, akik közül tízenötven az iskolától két kilométeren túl és öt kilométeren belüli távolságról gyalogolnak naponta hatnyolc kilométert. A tanító nem fél, hogy az ő gyereke lemarad a városi gyerek mellett. Azt a tudást nyújtja neki is, mint a többieknek, hiszen azok is az ő gyermekek, őrá van bízva palántáztatásuk az életbe.

Ilyenformán látszik a keresztes Székhátról, ahol jobbra a fehértói halgazdaság és a közeli állami gazdaság ad kenyeret az ottlakóknak. S ahol azelőtt nemigen olvastak, most már ötvenen állandó tagokként szerepelnek egy 200 kötetes letéti állományú és rendszeresen mindig új, más és más könyvekkel felfrissülő könyvtárban. S mert jó az autóbusszközlekedés, szombaton és vasárnap sokan bejárnak szórakozni Szegedre. Filmet azonban többnyire a halgazdaság moziójában néznek, televíziós előadást pedig az állami gazdaság kulturterében. Ha pedig a halgazdaságban mégiscsak lerögzítik a sikertelen kísérletet a 20 méter magas televízió-antennát, akkor még közelebb lesz az esti szórakozás.

Harmincegynehány

háza, 150 lélek, meg egy iskola. Tenyérbe fogva ennyi Székhát, amit elkerült annak idején a nagy árvíz. Mai életét annak köszönheti, hogy Szegedre tört be a víz, s így megkímélte apró házait az összeomlástól. A negyven esztendő vadvi-zelei se vettek erőt rajta. Ott tocsogott ugyan az emberek lába alatt, a kényneket pedig majdnem leverték sűrű rajokban a sirályok és más vízmadarak, annyira közel merészkedett hozzájuk az áradó víz. Székhát azonban s a régi "Rákok kertje dülő" történelmiségének szilárd védelmében állt. Most pedig, hogy gondja-baja, öröme, múltja, jelene és jövője is a miénk, még inkább megmarad és fejlődik, különösen, ha egymásba futnak arra is a földiek. Akkor futja majd rá, hogy a közös földből kihaítanak egy játszótérnek való területet a székháti gyerekeknek, merthogy az még sosem volt nekik. De majd lesz! — hiszem én is a tanítóval.

Lódi Ferenc

Érdekes kísérlet

Az újszegedi szövögyárban importpótló fékanyag gyártását kísérletezték ki, pamutból. Ez az anyag különleges, nagy szilárdságú műszaki szövet, mely a szakemberek szerint tökéletesen alkalmas az Ikarusz autóbusszok fék-membránjának a készítésére. A mintadarabokat az autófelszerelések gyára próbálja ki.

sz. g.

Rádióműsor

Szombat

KOSSUTH-RADIO

4.30 Rádióki-induló, 4.30 Hírek, időjárásjelentés, 4.40-7.50 Vidámán, frissen. Közben: 5.00 Falurádió, 5.30 Hírek, időjárásjelentés, 6.20 Orvosi tanácsok. Kb. 6.45 Hírdőszlop, 6.59 Időjelző, 7.00 Hírek, időjárásjelentés, 7.10 Új könyvek, 7.25 Színház-, hangverseny- és moziműsor, 7.45 Naplár, 7.59 Időjelző, 8.4 Műsorismertetés, időjárásjelentés, 8.08 Technikai szünet, 8.11 Lányok, asszonyok, 8.25 Kámanzene, 9.00 Fizika, 9 óra 25 Zele. Kb. 9.45 Magyar történelem, 10.00 Hírek, lap-szemle, időjárásjelentés, 10.10 Mezőkövesdi óvodások vagyunk... 9.30 Kard és szerelem. Operatársulat, 11.00 Képtelen természetrajz, 11.20 Hacsartúrjant: Régeleték a Gajane c. bálutból, 2.00 Déli harangszó, hírek, időjárásjelentés, 12.10 Népek zenéje, 12.45 Mi újság a könyvesboltokban? 13.00 Operarészletek, 13.40 Válaszolunk hallgatóinknak, 13.50 Szív küldi szívnék, 14.5 A sanghaji Vangese utatól a pekinyi Mennyei Béke Kapuig, IV. rész, 14.45 Balassa P. Tamás zongorázik, 15.00 Hírek, közérdekű közlemények, 15.08 Időjárásjelentés, 15.10 Petőfi útján, 15.55 Műsorismertetés, 16.00 Előszóval — muzikával, Közben: 17.00—17.15 Hírek, 18.00 Gondolat, 18.30 Verbunkosok, tépdalok, csárdások, 19.00 Némek és némek, 19 óra 15 Bálók, I. rész, 19.35

Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Esti krónika, időjárásjelentés, 20 óra 30 Humorimpex. Vidám tar-kaest, 21.40 Sporthíradó, 21.56 Ügetőversenyeredmények, 22.00 Hírek, időjárásjelentés, 22.15 Balassi Bálint két verse, 22.20 Táncojunk, Közben: 24.00—0.10 Hírek, időjárásjelentés, 0.30 Himnusz.

PETŐFI-RADIO

5.00 Reggeli zene, 6.30 Színház-, tárlat- és hangversenyműsor, 6.50 Torna, 8.00—8.10 Hírek, időjárásjelentés, 14.00 Időjárás- és vízállásjelentés, 14.10 Operakalauz, 15.15 Autósok és motorosok 60perc, 15.20 Magyar nóták, 15.55 Cseh fűvőzenekarok játszanak, 16.14 Akliért a harang szól, Rádiódrama, 17 óra 30 Bemutatjuk új lemezeinket, 17.50 A leánykollégium könyvtárában, 18.00 Tavaszhangok, 18.15 Szvátoszlav Rihter zongorázik, 18.45 Nagy gondolkodó a vallásról, 19.00 Hírek, időjárásjelentés, 19.05 Renato Carosone énekel, 19.28 Johann Strauss: Császárkeringő, 19.40 Falurádió, 20.00 Smetana—Trnecka: Moldva-parafrazi, 20.10 Budapesti zenei hetek, 1959. A szűnetben: kb. 20.35 Hírek, 21.00—21.15 Látogatás alkotóműhelyekben, Kb. 22.00 Kozák Gábor József és népi zenekara játszik, 22.20 Menekülés a Holdba, Elbeszélés, 22.40 A Haydn-vonós-egyeneszenéről jelentjük, 23.10 Hírek, időjárásjelentés, 23.25 Műsorismertetés.

csülete van. Számos nagy dunántúli bányavállalatot a szegedi szövetkezeti kovácsok látnak el bányászszegekkel. Egyedül sinszegből több száz mázányit gyártanak évente. Ugyancsak keresettek a szegedi szerszámnyelvek is. Csakány-, kasza-, kapanyelvek húszeszes sorozatban készülnek itt, s a kereskedelem szaknyelven szólva, az egész országot "teríti" velük.

Sokan nem is sejtik azt, hogy ennek a maroknyi iparos-kollektívának is komoly érdeme van abban, hogy a Szeged vidéki termelői nyári gyümölcs-, s zöldségtermesztés különösebb zavarok nélkül szállíthatja el a kereskedőket. A sokféle iparcikk mellett tízezres tételekben készülnek itt a zöldségládák is. A szövetkezet munkájában megszemlénően érvényesül az az alapelv, hogy elsősorban a lakosság közvetlen fogyasztására kell termelni. A gártelenpen például csaknem kizárólag a magánház-építők, termelőszövetkezetek, egyéni parasztek számára dolgoznak. Az üzleti könyvek tanúsága szerint évente nem kevesebb, mint 1200 köbméter hozott anyagból készült fűrészáru hagyja el az üzemet. Biz ez jelentős mennyiséget jelent az állami iparnak és a kereskedelemnek is.

Egy évvel ezelőtt alapította a szövetkezet kádár-részlegét. Azóta már csaknem egész Csongrád megyében ismerőssé vált az itt dolgozó kisiparosok jó munkája. Az állandóan növekvő termelés egyre jobb, magasabb életvitelt biztosít a kö-

zösség tagjainak. Az egy munkáórára jutó bér jelenleg 7 forint 40 fillér. Ez már 15 százalékkal több, mint két évvel ezelőtt volt. A szakmában járatosabb szövetkezeti tagok havi keresete gyakran még a kétezer forintot is meghaladja. Az életnővő növelése mellett állandó napirenden van itt az üzemszerek bővítése, a gépi berendezések tökéletesítése, felújítása is. Legutóbb például új, nagy teljesítményű, rugós, úgynevezett Ajax-kalapácsokat vásároltak, s most már 4 ilyen géppel dolgozhatnak a kovácsok. Folyamatosan érkeznek új, modern fagegyműködő gépek is, melyeknek vásárlására évente több százezer forintot fordít a közösség. Most épül az üzemben többek között egy új orvosi rendelő is. Két év alatt 24-ről 64-re gyarapodott a dolgozók száma, most már a rendelő is szükséges.

Jellemző vonása még ennek a sokoldalú, kis szövetkezeti gyárnak, hogy állandóan "fiatalodik". Az idősebb mesterek mellett szép számmal dolgoznak itt ifjúmunkások is. Mostanában gyakran töltik társadalmi munkával délutáni szabad idejüket. Saját KISZ-szervezetük megalakítására készülnek, s először még irodát, klubhelyiséget kell létesíteni a szervezet számára. Mint mondják, az üzemmél együtt kell fejlődniök maguknak is. A KISZ-szervezet tanulást, szórakozást biztosít számukra.

Csepri József

Erkel Bánk bányával sikeresen nyitotta meg kapuit a Nemzeti Színház

A szűfölt házban ünnepi hangulat uralkodott, midn a karmesteri pálya magasba lendülve elindította a Bánkban szívbemarkoló előjátékát. Csütörtökön is lemehettük, hogy Erkel lángelméje a magyar verbunkos elemeivel milyen drámai feszültséget teremt ott felvonáson át mind a színpadon, mind a nézőtérben. Vasz Viktor nagy lendülettel és finom árnyalatokkal éppen ennek a verbunkosmúzsiának mélyéről bányászta ki a jeleneteket mozgó dalaműveket. A zenekar kezezlatt pontosan megvalósította a lírai képek hangszíneit és a drámai fokozások ízzelét, csupán a helyenként "illémreterezt" részfügőkart kell a szabattéri hangszókból a színház számára letompi-

tani. A felvonásról felvonásra emelkedő előadás egységé jó kiállításokat nyújt az új operai évadhoz.

A szereplőgárda élére kívánközik Horváth Anna színésznő, világos szövegmondású Melindája. Alakítása őszinte átélésből fakad és színpadi figuráját csak vonzóbbá tette sokat fejlődött énektechnikája, amely a kifejező, világos szövegmondású énekhangjának köszönhetően énekében sugárzott erőt és méltóságot. A régi, sokszor mellátott szereplők sorából kiemeljük Turján Vilma lenyűgöző

Gertrúdját, Megyesi Pál Markán Bank bányát, amely orgánájának fényével végig az előadás központjában állott, Horváth József mély emberséggel hibátlan zenei formálással egységt Tiborát, Szabady István remek Petúráját, amely hangjával is gyűjtani tud, Slnkó György méregkeverő Bibe-rachjának színeszi valóság-rúségét és zenei biztonságát, valamint Vargha Róbert Ottójának friss, könnyedségével kifejező énekstílusát.

A kiemelkedő jelenetek után felzúgó tapsvihár a felvonások végéig még fokozódott, s a megnyitói színházi produkció többszöri vastapsot is kapott.